

NYHEDSBREV | 2021-2022 | 8. DECEMBER 2021

Nye forslag om styrket politisamarbejde

Forslagene handler bl.a. om at forfølge kriminelle over grænser og udveksle dna og ansigtsbilleder af mistænkte mellem landenes politimyndigheder.

Tre nye forslag for kodeks for politisamarbejde

Kommissionen præsenterede i dag tre forslag, der skal gøre det nemmere for politiet at samarbejde og udveksle informationer på tværs af grænserne:

1. En henstilling om øget operationelt samarbejde mellem EU-landenes politimyndigheder, som skal gøre det lettere for politibetjente at udføre politiarbejde, når de forfølger mistænkte over landegrænserne i EU.
2. Et direktiv om informationsudveksling mellem politimyndigheder
3. En forordning om automatisk dataudveksling mellem politimyndigheder om fingeraftryk, dna og registrering af køretøjer (såkaldt PrümII)

Her følger en kort introduktion til hver af de tre inkl. hvordan de forholder sig til det danske retsforbehold.

Kort fortalt er de to første forslag en videreudbygning af Schengen-reglerne, hvorfor Danmark har 6 måneder til at tilslutte sig disse, efter de er vedtaget af de øvrige lande. Danmark vil ikke blive omfattet af det tredje forslag, men vil formentlig stadig kunne anvende det gældende system for udveksling af data.

1. Henstillingen om operationelt samarbejde

Kommissionen foreslår en række fælles standarder for, hvad politibetjente kan og må gøre, når de opererer på en anden medlemsstats område enten alene eller som deltager i fælles operationer, herunder:

- en fælles liste over forbrydelser, som giver et EU-lands politibetjente mulighed for forfølgelse over grænserne til et andet EU-land (til lands, til vands og i luften) bl.a. deltagelse i kriminelle organisationer, terror, menneskesmugling, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi, narkosmugling, korruption, falskmønteri, racisme og xenofobi.
- at EU-landene skal tillade politibetjente, der deltager i forfølgelser på et andet EU-lands territorium at bære tjenestevåben og ammunition og foretage arrestationer og tilbageholde mistænkte ved brug af fysisk magt, indtil politiet fra det pågældende EU-land, ankommer.
- at politimyndigheder, som opererer på et andet EU-lands territorium, skal kunne foretage overvågninger af mistænkte og deltage i fælles operationer med politiet i den pågældende medlemsstat. Fælles operationer skal bl.a. kunne bruges til at bekæmpe og forebygge smugling af migranter. I forbindelse med fælles operationer skal politiet have mulighed for at foretage identitetstjek af mistænkte og tilbageholde disse, hvis de nægter at identificere sig.
- at give politibetjente bedre adgang til at kommunikere med deres modparter, når de udfører operationer i andre EU-lande.
- at fremme en fælles EU-politikultur gennem fælles uddannelse, herunder sprogkurser eller udvekslingsprogrammer.

Henstillingen om styrket operationelt samarbejde skal vedtages i Rådet med enstemmighed. Kommissionen beder om, at dette sker senest i juni 2022.

Deltager Danmark?

Danmark deltager ikke i Rådets vedtagelse af henstillingen, ligesom vi ikke er bundet af den pga. retsforbeholdet. Til gengæld udgør henstillingen ifølge Kommissionen en udbygning af Schengenreglerne, hvorfor Danmark inden for seks måneder efter Rådets vedtagelse skal give besked, om Danmark ønsker at gennemføre reglerne i dansk ret.

2. Direktiv om informationsudveksling mellem politimyndigheder

Direktivforslaget skal (som et generelt princip) sikre politibetjente i EU den samme adgang til oplysninger om lovovertrædelser i én anden medlemsstat, som deres kolleger i den pågældende medlemsstat har - og på samme betingelser. En anmodning skal kun kunne afslås i særligt angivne tilfælde, f.eks. hvis udleveringen af information kan bringe en igangværende undersøgelse i fare, skade personers vitale interesser, eller gå imod en medlemsstat fundamentale sikkerhedsinteresser.

Kommissionen foreslår, at EU-landene forpligtes til at oprette et kontaktpunkt, som er udstyret med det nødvendige personale og ressourcer. Det skal være operationelt døgnet rundt alle ugens dage og fungere som en "one-stop-shop" til udveksling af oplysninger med de andre EU-landes myndigheder. De oplysninger, der anmodes om, bør stilles til rådighed inden for otte timer (i hastetilfælde) i op til højst syv dage.

Kommissionen foreslår, at man anvender SIENA, der forvaltes af Europol, som standardkommunikationsplatform. SIENA bruges allerede i dag til at udveksle oplysninger af følsom karakter i sager, som omhandler efterretning og efterforskning inden for Europolis mandatområder, og som foregår på tværs af grænserne inden for EU. Dansk politis kommunikation i Europolregi foregår i dag primært via SIENA.

Direktivet skal vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Deltager Danmark?

Danmark deltager ikke i Rådets vedtagelse af direktivet, ligesom vi ikke er bundet af direktivet pga. retsforbeholdet. Til gengæld udgør direktivet ifølge Kommissionen en udbygning af Schengenreglerne, hvorfor Danmark inden for seks måneder efter Rådets vedtagelse af direktivet give besked, om vi ønsker at gennemføre det i dansk ret.

3. En forordning om automatisk dataudveksling mellem politmyndigheder om fingeraftryk, dna,

Formålet med forslaget at gøre det hurtigere og lettere for politmyndighederne at udveksle mere relevant data til identificering af kriminelle og mistænkte.

I dag foregår dette samarbejde på baggrund af de såkaldte Prüm-afgørelser, efter hvilke politiet kan søge efter dna, fingeraftryk og registreringsnumre på køretøjer i andre landes nationale databaser på en hit/no hit-basis. Dvs. politiet kan alene få at vide, hvorvidt der findes oplysninger, der matcher, men ikke automatisk få adgang til selve oplysningerne. Politiet skal så henvende sig til myndighederne i hvert af de lande, hvor der er et hit og anmode om at få oplysningerne. Udleveringen af disse data sker efter hvert lands nationale lovgivning. Det kan være tidskrævende og besværligt.

Hvad er Prüm?

Prüm er en tysk by mellem Aachen og Trier, hvor Tyskland, Frankrig, Spanien, Øst-rig og Benelux-landene i 2005 underskrev en folkeretlig traktat uden for EU-samarbejdet om politisamarbejde. Senere tilsluttede andre lande sig. I juni 2007 besluttede Rådet at omdanne dele af Prüm-traktaten til EU-lovgivning, så det kom til at omfatte hele EU. Det drejede sig om de dele af Prüm, der går på udveksling af oplysninger om fingeraftryk, dna og nummerplader. Dette kaldes Prüm-afgørelserne.

Kommissionen foreslår:

- at udvide de oplysninger, politiet kan søge på, til også at omfatte ansigtsbilleder og politirapporter.
-

-
- at etablere to centrale routere, der forbinder medlemslandenes databaser i stedet for, at de som i dag er forbundet til hinanden. Der er ikke tale om en central database, hvor der lagres information.
 - at bevare tilgangen med hit/no hit, men harmonisere de regler, der gælder for udlevering af oplysninger i tilfælde af et hit. Det skal bidrage til forudsigelighed og mere ensartet og effektiv udlevering af oplysninger.
 - at Europol skal bidrage med biometriske oplysninger, der stammer fra tredjelande
 - samspil med EU's øvrige databaser som VIS, SIS, Eurodac, ECRIS/TEN

Da de tekniske løsninger er komplicerede ventes det først at være fuldt implementeret i 2027.

Forslaget skal vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Deltager Danmark?

I dag deltager Danmark i Prüm-afgørelserne, idet de er vedtaget før Lissabontraktaten og dermed ikke omfattet af retsforbeholdet (se boks for yderligere forklaring). Med dette forordningsforslag aktiverer det danske retsforbehold. Danmark deltager således ikke i vedtagelse af denne forordning og vil heller ikke blive bundet af den.

Men forordningen ophæver ikke de gamle Prüm-afgørelser for Danmark (og evt. Irland afhængigt af, om Irland vælger at deltage i den nye forordning). Dansk politi vil således efter al sandsynlighed fortsat kunne anmode information i de andre lande efter de gamle regler.

Det danske retsforbehold og Prüm?

Danmark deltager i Prüm-afgørelserne i dag, da de er vedtaget før Lissabontraktens ikrafttrædelse og derfor hørte under den såkaldt tredje søjle af RIA-samarbejdet – det mellemstatslige politi- og strafferetlige samarbejde, som ikke var omfattet af Danmarks retsforbehold. Prüm-afgørelserne blev implementeret i dansk ret ved [lov nr. 479 af 17. juni 2008](#).

Den foreslåede Prüm II-forordning får retsgrundlag i Lissabontraktaten og vil således være et almindelig overstatslige samarbejde, der er omfattet af det danske retsforbehold.

Hvis du vil vide mere...

På siden med Kommissionens pressemeddelelse er der i bunden link til selve forslagene, som endnu kun foreligger i en eneglsksproget udgave.

↳ [Kommissionens pressemeddelelse](#)

Forslagenes fulde titler om KOM-nr:

Forslag til Rådets henstilling om operationelt politisamarbejde KOM(2021)780

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder KOM(2021)782

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om automatiseret dataudveksling med henblik på politisamarbejde KOM(2021)784

Produceret og skrevet af:

Morten Knudsen, EU-konsulent

Lotte Rickers Olesen, Folketingets repræsentant ved EU

Kilderne til dette nyhedsbrev kan i deres helhed læses på de enkelte mediers hjemmesider. Klik på linket under hver kilde for at læse den fulde version.

Har du problemer med at finde en kilde, kan du få hjælp i Folketingets Bibliotek. Kontakt biblioteket på lokal 3499 e-mail: biblioteket@ft.dk.

EU Nyt fra EU-konsulenterne sendes løbende til abonnenter i Folketinget